

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความร่วมมือของผู้ปกครอง
 ในการจัดการเรียนการสอนบนฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 Academic administration that affects parental cooperation
 in teaching and learning based on the new way of life
 of Fundamental education

กรรณิการ์ แก้วประสิทธิ์

บทคัดย่อ

การบริหารงานวิชาการที่สามารถสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองย่อมส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 เนื่องจากโรคโควิด 19 สามารถแพร่จากคนสู่คนดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงขอความร่วมมือกับทางสถานศึกษาให้ดำเนินการป้องกันโรคตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัดเพราะนักเรียนและบุคลากรทุกท่านในสถานศึกษาย่อมมีความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด 19 หากยังจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติจึงมีหนึ่งในมาตรการที่ถูกนำมาใช้คือ Social distancing คือการเพิ่มระยะห่างระหว่างกันในสังคมเพื่อป้องกันการระบาดจากคนสู่คนทำให้มีการนำระบบการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาปรับใช้มีการจัดการเรียนการสอนและการเตรียมสอนแบบ Work from home เพื่อดำเนินการเรียนการสอนต่อไปอย่างต่อเนื่องภายใต้วิกฤติโรคระบาดนี้ ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่บ้านมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินการเป็นอย่างมาก หากผู้บริหารใช้หลักการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองย่อมส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบฐานวิถีชีวิตใหม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ความร่วมมือของผู้ปกครอง, ฐานวิถีชีวิตใหม่

Abstract

Academic Administration to establish cooperation from parents affects the academic administration in the field of teaching and learning more effective. Especially in the current situation with the epidemic of Infectious Disease 2019 or COVID-19, as the disease can be transmitted from person to person. Therefore, the Ministry of Public Health asks for cooperation with educational institutions to strictly prevent disease in accordance with the standards of the Ministry of Public Health because all students and personnel in educational institutions are at risk of contracting COVID-19. Teaching online has been adapted, teaching online has been adapted, Learning and teaching by work from home in order to continue teaching under this epidemic crisis. However, the management of online teaching at home is

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

very necessary, which requires a lot of cooperation from parents. If administrators use the principle of academic administration with participation from parents, this will result in academic administration in terms of teaching and learning management based on this new way of life effectively.

Keywords: Academic administration, parental cooperation, New normal

บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นับเป็นโรคระบาดร้ายแรงเนื่องจากการแพร่ระบาดที่กระจายไปในหลายประเทศทั่วโลก ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคนในคนนั้น ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 โรคโควิด 19 คือโรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ไวรัสและโรคอุบัติใหม่นี้ไม่เป็นที่รู้จักเลยก่อนที่จะมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด 19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่วโลกและส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก เราสามารถรับเชื้อจากผู้ติดเชื้อโควิด 19 จากผู้อื่น โรคนี้สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปากซึ่งออกมาเมื่อผู้ป่วยโรคโควิด 19 ไอ จามหรือพูด ละอองเหล่านี้ค่อนข้างหนักไปไม่ได้ไกล และจะตกลงสู่พื้นอย่างรวดเร็ว เราได้รับเชื้อโรคโควิด 19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไปจากผู้ป่วยเพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร ละอองเหล่านี้ยังตกลงสู่วัตถุและพื้นผิวต่าง ๆ ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงขอความร่วมมือกับทางสถานศึกษาให้ดำเนินการป้องกันโรคตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัดเพราะนักเรียนและบุคลากรทุกท่านในสถานศึกษายัง่อมมีความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด 19 หากยังจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติจึงมีหนึ่งในมาตรการที่ถูกนำมาใช้ในสังคมคือ Social distancing คือการเพิ่มระยะห่างระหว่างกันในสังคมเพื่อป้องกันการระบาดจากคนสู่คนทำให้มีการนำระบบการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาปรับใช้มีการจัดการเรียนการสอนและการเตรียมสอนแบบ Work from home เพื่อดำเนินการเรียนการสอนต่อไปอย่างต่อเนื่องภายใต้วิกฤติโรคระบาดนี้ ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่บ้านมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินการเป็นอย่างมาก งานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการบริหารวิชาการโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด วางแผนตัดสินใจ และปฏิบัติการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสามารถดำเนินการบริหารวิชาการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ภายใต้ผลกระทบของโรคระบาด COVID-19 ทั้งนี้เพื่อการวางแผนค้นคว้าในการสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างไปจากเดิมถือเป็นการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาสู่วิถีชีวิตใหม่ที่เรียกว่า New normal

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

กัณธญาณี ศรีสุรศักดิ์ (2559) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนว รวมทั้งส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการแก่นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประประสิทธิผล ไพฑูรย์ บุญปิ่น (2559) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานหรือการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ปรับปรุงส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ สุนทรีย์ แสงอุไร (2559) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดของผู้บริหาร ครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน การวิจัย และการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พรรษมน พินทุสมิต (2560) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษาและงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สาลิตา เรียนทัฬห (2560) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง แนวปฏิบัติงานด้วยกาส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนการวัดผลประเมินผลให้ดีขึ้นพร้อมกันก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน กิจกรรมทุกชนิดของผู้บริหาร ครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ปรับปรุงส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ธัญญลักษณ์ ฆาภูมิ (2559) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกลงถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความ เจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งเชิงคุณภาพ และปริมาณทั้งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง ไพฑูรย์ บุญปิ่น (2559) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกลงถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาบอกลงถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณทั้งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง มานพ ศรีโกตะเพชร (2559) กล่าวว่า

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษาการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนและเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร สาลิตา เรืองนัทพ์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลักเป็นหลักสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องร่วมกันปฏิบัติตามภารกิจสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการว่าจะสร้างนักเรียนใหม่มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมและยังเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรด้วย พรรชมน พินทุสมิต (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นงานหลักที่มีความสำคัญมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้บริหารจะต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ถือว่าได้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาบอถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพและเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร

หลักการบริหารงานวิชาการ

มูนา จารง (2560) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อให้การปฏิบัติบรรลุสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องใช้หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคำนึงถึงคุณภาพของเป้าหมายหลักคือ ผู้เรียน นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารให้การส่งเสริมสนับสนุน และดูแลเอาใจใส่ ด้วยความยุติธรรมและเสมอภาค นิยม รัชตะวิวัฒน์วินัย (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับกรนำหลักการบริหารงานวิชาการ คือ หลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักประหยัดหลักความเป็นวิชาการนำไปปฏิบัติเพื่อคุณภาพของเป้าหมายคือผู้เรียนเป็นหลักตลอดจนบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารให้การส่งเสริมสนับสนุน และดูแลเอาใจใส่ด้วยความยุติธรรมและเสมอภาค ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการผู้บริหารจำเป็นต้องยึดหลักการในการบริหารเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานการศึกษา ซึ่งต้องยึดหลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักประหยัด และหลักการความเป็นวิชาการซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานการศึกษา มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ส่งเสริมพัฒนาด้านงานวิชาการให้ครู โดยจัดให้มีการนิเทศ การอบรมสัมมนาทางวิชาการ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและมีบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน เสริมสร้างขวัญกำลังใจอย่างทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าในอาชีพเป็นครูมืออาชีพ ธีรศร เทียบปาน (2562) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย หลักการที่สำคัญ ๆ หลายประการ เพื่อพัฒนาความรู้ไปสู่คุณภาพ โดยมีเป้าหมายให้บุคลากรทุกฝ่าย ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลิต มุ่งสู่ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อให้การปฏิบัติบรรลุสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน เพื่อพัฒนาความรู้ไปสู่คุณภาพ โดยมีเป้าหมายให้บุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานการศึกษา มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ัญญลักษณ์ ฝาภูมิ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทุกชนิดที่ช่วย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ไพฑูรณ์ บุญปิ่น (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาการนิเทศการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาการวิจัยทางการศึกษาการประสานความร่วมมือด้านวิชาการ กลับชุมชนและการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องตามหลักการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถนำและใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ภารกิจหลักของสถานศึกษาลุล่วงตามเป้าหมายทั้งนี้สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการนำในการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยนและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น มานพ ศรีโกตะเพชร (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการคือการวางแผนด้านวิชาการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการนิเทศการศึกษา สมควร ชุมชอบ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการของสถานศึกษามีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุม ทุกกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และต่างก็มุ่งหวังให้พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียน ัญญา ยงยศยิ่ง (2560) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นเป็น

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ประสบการณ์ที่จัดขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณภาพการดำรงชีวิต โดยพยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของตนเอง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชาติบ้านเมือง เนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนในท้องถิ่นที่หนึ่งที่ได้ โดยเฉพาะ ถ้าพิจารณาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของหลักสูตรกลางและหลักสูตรท้องถิ่นจะพบว่าขั้นตอนที่แตกต่างกันออกไปบ้าง หลักสูตรท้องถิ่นแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ หลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นเพื่อกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเป็นหลักสูตรระยะสั้นสำหรับผู้เรียนในท้องถิ่น ทุกวัยทุกระดับอายุเช่น หลักสูตรจักสาน หลักสูตรการทำของชำร่วยจากเปลือกหอย เป็นต้น หลักสูตรอีกประเภทหนึ่งเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับเสริมหลักสูตรแกนกลางให้มีความสมบูรณ์ขึ้น หลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะที่จะใช้ร่วมกับหลักสูตรแกนกลาง โดยอาจจัดเป็นรายวิชาอิสระที่ให้เลือกรเรียนหรือไม่อาจจัดเป็นรายวิชาแต่จัดเป็นกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ผู้สอนสามารถดัดแปลงเนื้อหาที่กำหนดมาจากส่วนกลางมาประยุกต์ โดยนำเอาสาระ ทรัพยากร เทคนิควิธีการท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้หลักสูตรท้องถิ่น คือ หลักสูตรที่ได้คิดค้นประยุกต์ มาจากสภาพแวดล้อม ชุมชน ทรัพยากร รวมทั้งบุคลากรและความสนใจความสามารถของนักเรียนให้สอดคล้องกับจุดเน้นของชุมชนท้องถิ่น ตามความต้องการความสนใจของนักเรียน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับท้องถิ่นของโรงเรียนในเขตพื้นที่

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ คือการวางแผนด้านวิชาการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ครอบคลุม ทุกกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และมุ่งหวังให้พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียน

ความหมายของการมีส่วนร่วม

กนัรญาณี ศรีสุรัักษ์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึงการร่วมมือและการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในทุก ๆ ด้านโดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมในการร่วมรับรู้ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตัดสินใจร่วมดำเนินการ ตลอดจนการประเมินผล โดยทุกฝ่ายสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ศุภรัตน์ ผลทับทิม (2559) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจร่วมติดตามผล นุชา สระสม (2560) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทุกระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมนั้น ๆ ได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนทั้งในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผล การดำเนินงาน แสดง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติและร่วมทำงานร่วมกันตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งประโยชน์และผลกระทบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นันทวีร์ พงษ์นาค (2561) ได้กล่าวไว้ว่าแนวคิดในการมีส่วนร่วมหมายถึงการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการบางอย่างมีการวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติในแต่ละส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรชุมชน หรือสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมในกระบวนการบางอย่างมีการวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกันตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งประโยชน์และผลกระทบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

กนัรญาณี ศรีสุรรักษ์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาในกระบวนการเรียนรู้ช่วยให้เกิดความเข้าใจในคุณค่าของตนเองและนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับโรงเรียนในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานใหม่ประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น ศุภรัตน์ ผลทับทิม (2559) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมมีความสำคัญกับชุมชน หรือองค์กรเนื่องจากการมีส่วนร่วมทำให้รู้สึกว่าคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน หรือองค์กรนั้น ๆ เป็นการสร้างพลังอันเข้มแข็งขององค์กรต่อการทำงานร่วมกันทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกันคิด ร่วมกัน ปฏิบัติก่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทับทิม แสงอินทร์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กร การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความเต็มใจ ความสมัครใจ สามารถตัดสินใจได้เอง การมีส่วนร่วมจะช่วยลดความขัดแย้งเกิดความรู้สึกผูกพันรู้สึกเป็นเจ้าของมากขึ้นจึงจะทำให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืน กอบกฤษ การควรคิด (2561) ได้กล่าวไว้ว่าความสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การจัดการศึกษาในชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีพื้นฐานจากการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจะทำให้เกิดความผูกพันและช่วยกันพัฒนาสถานศึกษาได้เป็นการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกระบวนการทางสังคมของสมาชิกในชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมของในการบริหารสถานศึกษา จุฑามาศ พันสวรรค (2562) ได้กล่าวไว้ว่าจุดสำคัญในการพัฒนาด้านต่าง ๆ นั้น จะเกิดความสมบูรณ์ได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาการศึกษาด้วยกระบวนการทางสังคมของสมาชิกในชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมของการบริหารสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กรทำให้เกิดความผูกพันและช่วยกันพัฒนาสถานศึกษาปฏิบัติก่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ผู้เรียน เช่น การใช้ระบบการสอนออนไลน์ผสมผสานกับสาระการเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น ผสมผสานกับวิธีการของ Web-Based Technology ผสมผสานกับวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี ผสมผสานกับเทคโนโลยีทางการสอนกับการสอนในชั้นเรียนปกติ และการใช้เทคโนโลยีทางการสอนกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งนิยมใช้กันมาก แต่ก็มีผลกระทบในลักษณะเป็นข้อสังเกตว่า การสอนในระบบออนไลน์อย่างเดียวได้ผลน้อย เพราะนักเรียนอาจไม่สนใจ หรือไม่มีความสนใจในตนเอง การสอนแบบนี้ต้องใช้ระบบตัวต่อตัวมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย

2. นักเรียนกับอาหารและสุขภาพของนักเรียน นักเรียนที่เคยได้รับการดูแลจากโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน การตรวจสุขภาพจากโรงเรียน จะได้รับผลกระทบเมื่อปิดโรงเรียน

3. ผลลัพธ์การเรียนรู้ นักเรียนต้องหยุดเรียน ระบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลง โอกาสทางการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว กับการเรียนด้วยตนเอง ผลลัพธ์การเรียนรู้ก็ได้รับผลกระทบ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะหรือการปฏิบัติ จะมีผลกระทบไปด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง เมื่อสถานศึกษาปิด นักเรียนอยู่บ้านผู้ปกครองดูแลในวัยเด็ก ส่วนระดับอุดมศึกษา แม้ว่าจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ก็มีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้

4. ผลกระทบทางจิตวิทยาต่อนักเรียน นักเรียนนักศึกษาเกิดความเครียดจากภาวะที่ต้องอยู่ในบ้าน แม้ว่าจะมีการคลายมาตรการแล้วก็ตาม แต่การเข้าเรียน หรือเดินทางยังกังวลกับการกลับมาของการระบาดในรอบที่สองหรือสาม ความสูญเสียจากรายได้ ผลกระทบจากรายได้ของผู้ปกครอง การช่วยเหลือของรัฐก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ทั่วถึง และเนื่องจากยังไม่สามารถผลิตวัคซีนได้ ก่อให้เกิดความกังวลและความเครียด

5. ผลกระทบต่อผู้บริหารและครูผู้สอน

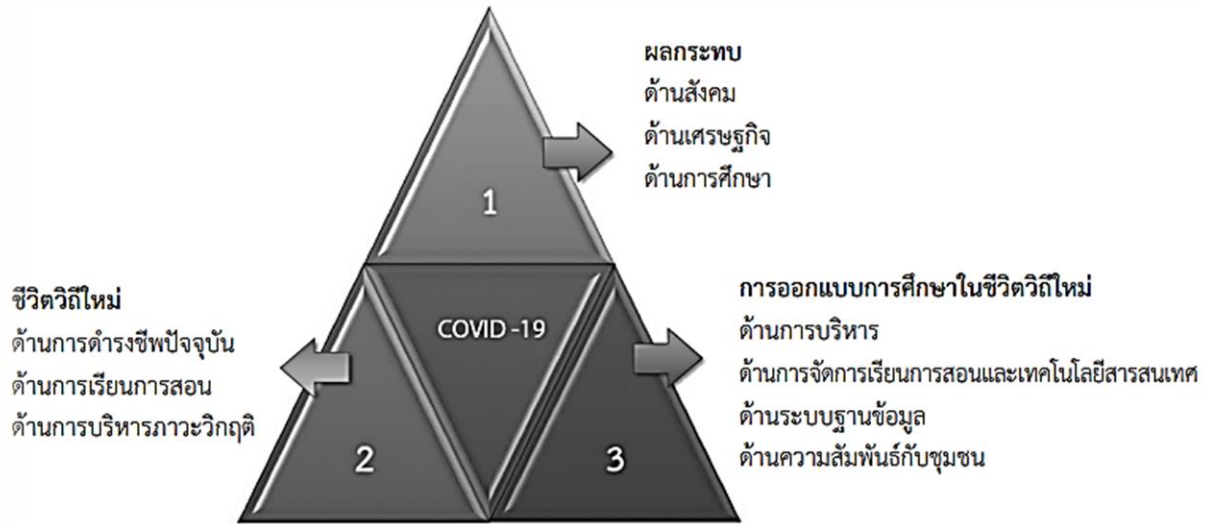
5.1 การบริหารวิกฤติ เป็นช่วงภาวะที่ผู้ได้รับผลกระทบในการบริหารที่ยาก ต้องจัดการกับภาวะวิกฤติที่เกิดจากมาตรการของรัฐ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ป้องกันไม่ให้เกิด แก๊ซสถานการณ์ด้วยความรวดเร็ว การสื่อสารที่ดีเป็นปัจจัยความสำเร็จ จึงต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี หรือหาคนที่มีประสบการณ์การสื่อสารมาช่วย และมีทีมงานช่วยเหลือ ทั้งระหว่างเกิดการเกิดวิกฤติและภายหลังเกิดวิกฤติ

5.2 ครูผู้สอน ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน จากการสอนในชั้นปกติ มาเป็นการสอนแบบผสมผสาน และการเตรียมการสอนเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย ซึ่งทั้งสองลักษณะต้องมีการออกแบบการเรียนการสอน การทดลองก่อนสอนจริง สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบ การจัดห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดช่วงเวลาสอน การทดสอบ รวมทั้งระเบียบและเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุง

6. ผลกระทบต่อการให้บริการของสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครองจะได้รับผลกระทบเมื่อสถานศึกษาปิดดำเนินการ โครงการที่ตกลงต้องเลื่อน หรือยกเลิก การรวมกลุ่มต้องยกเลิกเช่นกัน งบประมาณก็ยกไปใช้จ่ายในการบริหารวิกฤติ COVID-19

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ภาพ 1 การปรับตัวของสถานศึกษาจากผลกระทบและการแพร่ระบาดในปัจจุบันและอนาคต

สรุปการระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากเนื่องจากการจัดการศึกษาพบข้อจำกัดและต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนวิธีการทั้งจากตัวผู้สอนและผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ต้องผสมผสานกับเทคโนโลยีแต่ก็มีเงื่อนไขสำคัญคือความเอาใจใส่และความมีวินัยของผู้เรียนมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย นอกจากนี้ยังมีผลกระทบในด้านผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ โอกาสทางการเรียนรู้แบบเรียนในห้องเรียน กับการเรียนด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์อาจทำให้การฝึกทักษะหรือการปฏิบัติเกิดผลกระทบไปด้วย เมื่อนักเรียนเรียนรู้ที่บ้านผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือและติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียน และถึงแม้ว่าผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ก็อาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้

การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เทือน ทองแก้ว (2563) ได้กล่าวไว้ว่าคำว่าการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ หรือ Design-Based New Normal เป็นคำใหม่ที่บูรณาการมาจากสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่กับแนวคิดของ Morrison (2010) เสนอรูปแบบ เรียกว่า ADDIE Model of Instructional Design ได้เสนอแนวทางการออกแบบไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ (Analysis) 2) การออกแบบ (Design) 3) การพัฒนา (Development) 4) การนำไปปฏิบัติ (Implement) และ 5) การประเมินผล (Evaluation) และแนวคิด Design - Based Research

1. ด้านการบริหาร ควรต้องปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะของการออกแบบและขับเคลื่อนให้เป็นตามแบบและเป้าหมายที่กำหนด ลักษณะการบริหารในขณะวิกฤติ COVID-19 จึงต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรการ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ทางสาธารณสุข และกรอบของทางราชการ แต่การบริหารภายในคือ ตัวผู้นำต้องเป็นผู้นำในการตัดสินใจ ลงมือทำอย่างรวดเร็ว และอยู่ในพื้นที่ สร้างความมั่นใจ โดยการสื่อสารที่ชัดเจนและเป็นระบบเดียว มีทีมงานเฉพาะทาง การสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญ ต้องสื่อสารจากแหล่งที่ถูกต้อง ขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และตัดสินใจแก้ปัญหาที่ละเอียดอย่างเป็นระบบที่มีการสื่อสารที่ถูกต้อง โดยกระบวนการทางการบริหาร คือการกำหนดเป็นนโยบาย การจัดทำแผนการบริหารหลัง COVID-19 ยุติ หรือแผนการบริหารความต่อเนื่อง (Education Continuity Plan-ECP) การกำกับติดตามและประเมิน นำผลมาปรับการออกแบบ ทั้งนี้ต้องจัดงบประมาณสนับสนุนด้วย

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ การออกแบบหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญควรเป็นหลักสูตรที่สนองตอบต่อสังคมในอนาคต และความต้องการของผู้เรียน การศึกษาที่รับปริญญา มีความสำคัญน้อยลง คนรุ่นใหม่มีความคิดและความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย จะจัดห้องเรียนอย่างไรที่สอดคล้องกัน ห้องเรียนห้องเล่นเป็นห้องเดียว หรือห้องเรียน ห้องสมุด ห้องทำงานเป็นห้องเดียวกัน ที่ไม่มีหนังสือ (e-Library) ห้องทำงานอยู่ใน Café (Co-working space) รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ลานกิจกรรม และลานสุขภาพอนามัย เป็นต้น ครู และผู้ปกครองก็ต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ มากกว่าเป็นผู้สอน การเรียนการสอนจะมีลักษณะการผสมผสานหลากหลายวิธี (Blended Learning) ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม ที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา ความสามารถในการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (Resilience and Flexibility) ของครูจึงมีความท้าทาย นโยบายของสถานศึกษา จึงเป็นกรอบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ให้แนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งการวัดผลเพื่อเน้นพัฒนาการ (Formative Evaluation) ที่นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เมื่อประเมินออกมาแล้ว วิเคราะห์ได้ว่า บทพร่องเรื่องใด จะศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารอะไร หรือสื่ออะไร ในประเด็นอะไร เป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศ มีแนวโน้มจะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในอนาคตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ก็จะมีงบประมาณ ค่าใช้จ่าย และต้องมีผู้เชี่ยวชาญ แม้ว่าจะทราบว่าการจัดการเรียนสอนออนไลน์จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต แต่การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน ความมีวินัยของผู้เรียน ความเชี่ยวชาญของครู ผลจากการทดลองใช้ในช่วงล็อกดาวน์ที่ผ่านมา การสอนออนไลน์ยังมีปัญหาที่ต้องปรับปรุงหลายประการ เช่น รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน การกำกับติดตามและการประเมินผล อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากขึ้น ครูหรือผู้บริหาร รวมทั้งสถาบันผลิตครู อาจต้องพิจารณาใช้การเรียนการสอนทางไกลจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์-DLTV เสริมจุดอ่อน หรือวิธีการอย่างอื่นเพิ่มเติม

3. ด้านระบบฐานข้อมูล ระบบฐานข้อมูลเป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งของการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน และอาจโยงไปถึงอนาคต คือ ข้อมูลทางการศึกษาทุกระดับเชื่อมโยงกัน ตรงกัน และพร้อมใช้ แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบัน ข้อมูลไม่ตรงกัน มีฐานข้อมูลแยกย่อย นำมาใช้ในการวางแผนได้ยาก การวางแผน จึงอิงข้อมูลได้แต่ไม่ตรงกัน ระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องเร่งด่วน และต้องเตรียมการรับระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในอนาคต ที่ทุกอย่างจะเป็น ระบบ e-Service, e-Money, e-Government จึงต้องวางระบบรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตมาใช้ทางการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมบุคลากรของสถานศึกษา

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ชุมชนกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงมีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญ นักเรียน นักศึกษามาจากชุมชน กลับจากสถานศึกษาที่อยู่ในชุมชน ชุมชนก็เป็นสถานศึกษาสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียนนักศึกษา ชุมชนบางแห่งรวมถึงวัดก็จัดการศึกษาเพิ่มเติมจากสถานศึกษาระบบการจัดการศึกษาแบบเดิม “บวร” ก็ยังใช้ได้ แต่จะทำอย่างไรในการร่วมมือกันให้เกิดผลสูงสุดกล่าวได้ว่า การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ คือ การออกแบบเพื่อการปรับตัว หรือพิมพ์เขียวทางการศึกษาในอนาคต ที่ให้ความสำคัญกับการปรับแนวคิด ความเชื่อของบุคลากรว่า จะต้องปรับตัวอย่างมาก และสร้างพลังใจในการพัฒนาตนเอง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเรียกว่า Growth Mindset เป็นเรื่องสำคัญ ผู้บริหารและครูในการขับเคลื่อนการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีในการบริหารหรือในการจัดการศึกษา เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานที่บ้าน การประชุมออนไลน์ การสื่อสาร รวมทั้งการซื้อของออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ความสัมพันธ์กับชุมชน ระบบฐานข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นกลไกสำคัญสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา

สรุปการออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่จะต้องอาศัยการบริหารงานจากผู้บริหารที่สามารถตัดสินใจและลงมือทำอย่างรวดเร็ว สร้างความมั่นใจโดยการสื่อสารที่ชัดเจนและเป็นระบบเพราะการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญ ข้อมูลในการสื่อสารต้องถูกต้องและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด โดยกระบวนการทางการบริหาร คือการกำหนดเป็นนโยบายการบริหารการกำกับติดตามและประเมินเพื่อนำมาพัฒนา และในด้านการจัดการเรียนการสอน ควรออกแบบหลักสูตรเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองต่อสังคมในอนาคต และความต้องการของผู้เรียนรวมถึงความมีวินัยของผู้เรียนและความเชี่ยวชาญของครู ในการขับเคลื่อนการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูควรนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาจะมีส่วนช่วยให้การจัดการศึกษานั้นดำเนินต่อไปได้บนฐานวิถีชีวิตใหม่

บทสรุป

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 จากผลกระทบที่เกิดต่อการจัดการเรียนการสอน ทางฝ่ายบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้การจัดการเรียนการสอนอยู่ในรูปแบบออนไลน์เนื่องจากการใช้ชีวิตในรูปแบบฐานวิถีชีวิตใหม่นั้นต้องเว้นระยะห่างกันในสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ การสื่อสาร ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงทางผู้บริหารและผู้ปกครอง การสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้องรวมถึงการตัดสินใจลงมือทำที่รวดเร็วจะสามารถทำให้การบริหารงานดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย และสืบเนื่องจากการเรียนออนไลน์คือรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้อยู่ที่บ้าน ฝึกทักษะและการปฏิบัติด้วยตนเอง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง การบริหารงานวิชาการจึงต้องปรับเปลี่ยนให้เป็นการบริหารในรูปแบบการนำแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมาใช้ และเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเป็นไปในรูปแบบการเรียนที่บ้าน ผู้ที่จะมีบทบาทสำคัญในการดูแล กำกับติดตามหรือเสนอแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์นอกเหนือจากผู้บริหาร ครูผู้สอนแล้วก็คือผู้ปกครองของผู้เรียน จึงเป็นเหตุผลสำคัญ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ที่ว่าผู้บริหารจะต้องบริหารโดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการที่ใช้หลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะสามารถให้การจัดการเรียนสอนมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนอันเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะนำองค์กรประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กอบกฤษ การควรคิด. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กันธราณี ศรีสุรักษ์. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลูตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กฤษมา เกษรสุข. (2559). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชมรมธิดา ยาแก้ว. (2560). การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ตะวันออก. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ทัศนีย์ ทรงรูป. (2560). แนวทางการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต2 ตามวงจรคุณภาพของเดมมิง. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เทือน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19 สืบคำ 20 มิถุนายน 2564, จาก <https://ph02.tcithaijo.org/index.php/withayajournal/issue/view/16558>
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

- ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นันทวีร์ พงษ์นาค. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิยม รัชตะวัฒน์วินัย. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พรธมณ พินทุสมิต. (2560). การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไพฑูรณ์ บุญปั้น. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- มูนา ศจารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ศุภรัตน์ ผลทับทิม. (2559). การศึกษาความต้องการและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

สาธิตา เรียนทัพ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในอำเภอสรนครบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยนาท เขต 1. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สุภัทจิรา วงประดิษฐ์. (2559). พฤติกรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน บ้านไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์